

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618203615
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Kubincová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6618203615.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Kubincovej, PhD., členov senátu JUDr. Mariána Blahu a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobcu 1/ R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. C. XX a žalobcu 2/ R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. C. XX, obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice proti žalovanému Československá obchodná banka a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, v konaní o učenie neexistencie záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6Csp/107/2018-477 zo dňa 19. mája 2021 takto

rozhodol:

I. Pokračuje v konaní so spoločnosťou Československá obchodná banka a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140 ako žalovaným.

II. Rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č. k. 6Csp/107/2018-477 zo dňa 19. mája 2021 p o t v r d z u j e.

III. Žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím určil, že žalovaný nemá záložné právo ku nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXX katastrálne územie R. C., parcely registra C evidované ako parcelové číslo 745 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 134 m², parcelové číslo 746/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 246 m², parcelové číslo 746/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 39 m², parcelové číslo 747 záhrada o výmere 184 m² a stavby: rodinný dom so súpisným číslom 79 postavený na parcele číslo 745 a hospodárska budova so súpisným číslom 79 postavená na parcele číslo 746/2 zapísané v časti C listu vlastníctva číslo XXX ako záložné právo V1795/13 dňa 23.07.2013-55/13 v prospech OTP Banka Slovensko, a.s., IČO: 31 318 916, Štúrova 5, 81 354 Bratislava na podiel B1 na pozemky CKN parcela číslo 745, 746/1, 746/2, 747 a stavby so súpisným číslom 79 na pozemkoch CKN parcela číslo 745, 746/2 a záložné právo číslo 1795/13 zo dňa 23.07.2013-55/13 v prospech OTP Banka Slovensko, a.s., IČO: 31 318 916, Štúrova 5, 81 354 Bratislava na podiel B2 na pozemky CKN parcela číslo 745, 746/1, 746/2, 747 a stavby so súpisným číslom 79 na pozemkoch CKN parcelové číslo 745, 746/2 ktoré vzniklo na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. ZZ 1 k úverovej zmluve č. 007/4021/10SÚ zo dňa 24.09.2010 uzavretej medzi žalobcami v 1/a 2/ a žalovaným. Žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ zároveň priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Okresný súd uviedol, že pôvodne sa žalobca 1/, žalobca 2/, žalobca 3/ (E. A., nar. XX.XX.XXXX) a žalobca 4/ (E. L. nar. XX.XX.XXXX) domáhali určenia, že právne úkony žalovaného v 1/ (pôvodne OTP Banka Slovensko, a.s.) smerujúce k realizácii výkonu záložného práva sú neplatné. Zároveň sa domáhali určenia, že právne úkony žalovaného 2/ (Aukčný Dom, s.r.o., IČO: 36 253 073) smerujúce

k realizácii dobrovoľnej dražby sú neplatné, určenia neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o OTP americkej hypotéke, určenia neplatnosti zmluvy OTP americkej hypotéke a určenia, že žalovaný má nárok na plnenie od žalobcov za úver vyplývajúci zo zmluvy o OTP americkej hypotéke.

3. Okresný súd uviedol, že dňa 12.10.2018 bol súdu predložený návrh na zmenu žaloby. Žalobcovia vo svojom návrhu uviedli, že žalobca 1/ spolu so zomrelou spoludlžníčkou O. T., uzavreli dňa 24.09.2010 s právnym predchodcom žalovaného (ďalej aj žalovaný) zmluvu o OTP americkej hypotéke č.007/4021/10SU, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi a jeho zomrelej spoludlžníčke bezúčelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou v sume 45.000,--Eur. Ten istý deň uzavreli so žalovaným zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. ZZ1 ÚZ č.007/4021/10SU. Listom zo dňa 15.01.2015 označeným ako posledná výzva pred zosplatnením žalovaný z dôvodu, že žalobca 1/ bol v omeškaní s viac ako trojmesačnými splátkami, vyzval žalobcu 1/ na úhradu dlžnej čiastky ku dňu 15.01.2015 v sume 1.245,83 Eur do 15 dní odo dňa doručenia výzvy. Zároveň upozornil na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Predmetnú výzvu žalobca 1/ prevzal dňa 21.01.2015. Z obsahu výzvy vyplýva, že žalobca 1/ sa do omeškania dostal so splátkou splatnou dňa 27.10.2014. Listom zo dňa 01.10.2015 označeným ako vyhlásenie úveru za predčasne splatný žalovaný oznámil žalobcovi 1/, že vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru. Žalovaný tak pristúpil k splatnosti úveru vo vzťahu k splátke splatnej dňa 27.10.2014. Listom zo dňa 13.05.2016 označeným ako V 1795/13 oznámenie o začatí výkonu záložného práva, žalovaný oznámil žalobcom, že pristupuje k začatiu výkonu záložného práva predajom zálohu formou dobrovoľnej dražby. Listom zo dňa 11.09.2018 označeným ako zaslanie oznámenia o dobrovoľnej dražbe žalovaný 2/ oznámil žalobcom, že prvé kolo dobrovoľnej dražby sa uskutoční dňa 17.10.2018. Žalovaný teda vyhlásil predčasnú splatnosť pre nesplatenie splátky splatnej dňa 27.10.2014 to znamená, že premlčacia doba v zmysle Občianskeho zákonníka začala plynúť odo dňa splatnosti tejto splátky t.j. 27.10.2014 a uplynula dňa 27.10.2017. Poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19Co/42/2017 zo dňa 18.01.2018, Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/360/2016 zo dňa 28.03.2017, Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/233/2016 zo dňa 25.01.2017 a Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19Co/211/2016 zo dňa 13.10.2016. Upriamili pozornosť na to, že premlčacia doba pohľadávky uplynula dňa 27.10.2017, zároveň uplynula aj trojročná premlčacia doba domáhať sa uspokojenia zo zálohu a to dňom 28.10.2017. Záložné právo zriadené záložnými zmluvami je teda premlčané a záložný veriteľ nie je oprávnený uspokojiť ním zabezpečenú pohľadávku z predaja zálohu na dražbe. Záložný dlžník tak má právo brániť sa proti právu záložného veriteľa na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňazenia zálohu obranou proti návrhu záložného veriteľa na speňazenie zálohu, ale tiež aj prostredníctvom vlastnej žaloby, pričom takouto žalobou môže byť aj žaloba o uloženie povinností záložnému veriteľovi zdržať sa výkonu záložného práva. Na podporu uvedeného poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 21Cdo/2185/2009 zo dňa 21.12.2010, v zmysle ktorého by sa pri premlčaní záložného práva mohol dlžník dovoľávať premlčania aj v konaní začatom podaním žaloby o určenie, že tu záložné právo nie je. Žalovaný 1/ ako veriteľ v premlčacej lehote neuplatnil voči žalobcovi 1/ nárok na zaplatenie dlžnej peňaznej pohľadávky s príslušenstvom z dotknutej úverovej zmluvy. Ak žalovaný po uplynutí premlčacej lehoty začal s realizáciou premlčaného záložného práva formou dobrovoľnej dražby, tak je prípustné, aby žalobcovia ako záložní dlžníci podali vlastnú žalobu a vyvolali súdne konanie voči záložnému veriteľovi, v rámci ktorého sa dovoľávajú premlčania predmetného záložného práva. Žalovaný ako veriteľ nechal svoje pohľadávky ako aj záložné právo zriadené na ich zabezpečenie premlčať. Žalobcovia tak majú naliehavý právny záujem na určení, že uvedené záložné právo je premlčané a zo strany žalovaného 1/ nie je možné realizovať dobrovoľnú dražbu a to predajom nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov.

4. Žalobcovia uviedli, že sa z opatrnosti domáhajú aj určenia neplatnosti záložných zmlúv. Mali za to, že predmetné záložné zmluvy sú neplatné z dôvodu ich absolútnej neurčitosti, keď podľa časti I. sa pohľadávkou záložného veriteľa rozumie nielen pohľadávka na základe úverovej zmluvy, ale aj pohľadávky, ktoré vzniknú veriteľovi v budúcnosti voči dlžníkovi z titulu poskytnutia akéhokoľvek úveru podľa úverovej zmluvy, ktorá môže byť uzavretá medzi veriteľom a dlžníkom v budúcnosti, ako aj pohľadávka a jej príslušenstvo, ktoré vznikne v dôsledku odstúpenia od úverovej zmluvy alebo v dôsledku jej výpovede, alebo pohľadávka veriteľa s príslušenstvom voči dlžníkovi na vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. vrátenie plnenia, záložné právo zabezpečuje pohľadávku záložného veriteľa aj po zmene obsahu záväzkov, napr. pri zmene výšky úveru, zmene splatnosti úveru, obnove úverového vzťahu a pod., alebo nahradením záväzku z odstúpenia od zmluvy novým záväzkom, alebo pohľadávka na uhradenie všetkých nákladov a zmluvnej pokuty a všetkých ostatných zmlúv uzavretých

medzi záložcom a záložným veriteľom. Na základe uvedeného navrhli, aby súd pripustil zmenu žaloby a to, že záložné právo je premlčané a že žalovaný 1/ rade nemá záložné právo k nehnuteľnostiam.

5. Uznesením Okresného súdu Lučenec sp.zn. 6Csp/107/2018-351 zo dňa 26.3.2019 okresný súd pripustil zmenu žaloby tak, že: I. súd určuje, že záložné právo zriadené záložnou zmluvou zo dňa 24.09.2010 na nehnuteľnostiach, zapísaných na Liste vlastníctva č. XXX, ktorý je vedený na Okresnom úrade Lučenec, katastrálny odbor, obec Veľké Dravce, katastrálne územie R. C., obec R. C., okres Lučenec, Parcely registra "C", parcelné číslo: 745 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 134 m², parcelné číslo: 746/1 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 246 m², parcelné číslo: 746/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 39 m², parcelné číslo: 747 - záhrada o výmere 184 m² a Stavby: Rodinný dom súpisné číslo 79 postavený na parcele č. 745 a Hospodárska budova súpisné číslo 79 postavená na parcele č. 746/2, vlastník: 1 T. R., rodená M., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX R. C. č. XX, SR, spoluvlastnícky podiel 1/2, 2 T. R., rodený T., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX R. C. č. XX, SR, spoluvlastnícky podiel 1/2 je premlčané dňom 28.10.2017 a žalovaná nie je oprávnená uspokojiť ním zabezpečenú pohľadávku z predaja zálohu na dražbe podľa zákona o dobrovoľných dražbách. II. Súd určuje, že záložné právo zriadené záložnou zmluvou zo dňa 24.09.2010 na nehnuteľnostiach, zapísaných na Liste vlastníctva č. XXXX, ktorý je vedený na Okresnom úrade Rimavská Sobota, katastrálny odbor, obec Rimavská Sobota, katastrálne územie S. J., obec S. Sobota, okres Rimavská Sobota, Parcely registra "C", parcelné číslo: 1670/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 349 m² a Stavby: Bytovka súpisné číslo 1058, vchod č. 1., poschodie 8 p., Byt č. 29; Podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu 6204/242260, bytovka postavená na parcele č. 1670/2, vlastník: E. A., rodený E., nar. XX.XX.XXXX a L. E., rodená R., nar. XX.XX.XXXX, J. S. XXXX/X, S. J. XXX XX, SR, spoluvlastnícky podiel 1/1 je premlčané dňom 28.10.2017 a žalovaná nie je oprávnená uspokojiť ním zabezpečenú pohľadávku z predaja zálohu na dražbe podľa zákona o dobrovoľných dražbách. III. Súd určuje, že na základe „Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti" č. ZZ1 k ÚZ č. 007/4021/10SU zo dňa 24.09.2010 uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovanou nemá žalovaná záložné právo k nehnuteľnostiam, zapísaných na Liste vlastníctva č. XXX, ktorý je vedený na Okresnom úrade Lučenec, katastrálny odbor, obec R. C., katastrálne územie Veľké Dravce, obec Veľké Dravce, okres Lučenec, Parcely registra "C", parcelné číslo: 745 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 134 m², parcelné číslo: 746/1 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 246 m², parcelné číslo: 746/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 39 m², parcelné číslo: 747 - záhrada o výmere 184 m² a Stavby: Rodinný dom súpisné číslo 79 postavený na parcele č. 745 a Hospodárska budova súpisné číslo 79 postavená na parcele č. 746/2, vlastník: 1 T. R., rodená M., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX R. C. č. XX, SR, spoluvlastnícky podiel 1/2, 2 T. R., rodený T., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX R. C. č. XX, SR, spoluvlastnícky podiel 1/2. IV. Súd určuje, že na základe „Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti" č. ZZ1 k ÚZ č. 007/4021/10SU zo dňa 24.09.2010 uzavretej medzi žalobcami 3/ a 4/ a žalovanou nemá žalovaná záložné právo k nehnuteľnostiam, zapísaných na Liste vlastníctva č. XXXX, ktorý je vedený na Okresnom úrade Rimavská Sobota, katastrálny odbor, obec Rimavská Sobota, katastrálne územie S. J., obec Rimavská Sobota, okres Rimavská Sobota, Parcely registra "C", parcelné číslo: 1670/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 349 m² a Stavby: Bytovka súpisné číslo 1058, vchod č. 1., poschodie 8 p., Byt č. 29; Podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu 6204/242260, bytovka postavená na parcele č. 1670/2, vlastník: E. A., rodený E., nar. XX.XX.XXXX a L. E., rodená R., nar. XX.XX.XXXX, J. S. XXXX/X, S. J. H. XXX 01, SR, spoluvlastnícky podiel 1/1.

6. Právny predchodca žalovaného sa k žalobe vyjadril, že on ako veriteľ a žalobca 1/ ako dlžník uzavreli dňa 24.09.2010 zmluvu o OTP o americkej hypotéke č.007/4021/10 SU. Zároveň dňa 15.12.2010 uzavreli dodatok č.1 k Zmluve OTP o americkej hypotéke. Žalovaný v zmysle článku 1 bodu 1 zmluvy o úvere poskytol v prospech žalobcu 1/ bezúčelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou v sume 45.000,-Eur na jeho účet a žalobca 1/ sa zaviazal, že poskytnutý úver vráti, zaplatí úrok, príslušenstvo a poplatky zo zmluvy. Podľa článku 1 bod 2 zmluvy o úvere bol úver poskytnutý za pohyblivú úrokovú sadzbu stanovenú ako súčet základnej úrokovej sadzby a prirážky 0,85% p.a. V zmysle článku 4 bodu 1 sa žalobca v 1. rade zaviazal splatiť úver spolu s úrokmi v 238. splátkach, pričom prvú splátku mal zaplatiť vo výške 306,94 Eur do 27.12.2010, 2. až 237. splátku vo výške 306,94 Eur do 27. dňa v mesiaci a 238. splátku vo výške 305,17 Eur do 27.09.2030. V zmysle článku 1 bodu 1 dodatku sa článkom III zmluvy o úvere čerpanie zrušilo a nahradilo novým textom v znení dodatku, v zmysle ktorého mala byť prvá splátka vo výške 307,67 Eur zaplatená do 27.01.2011, 2. až 236. splátka vo výške 307,67 Eur do 27. dňa príslušného mesiaca, 237. splátka vo výške 305,67 Eur do 27.09.2030. V ten istý deň žalobcovia uzavreli aj zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. ZZ 1 ÚZ č.007/4021/10SÚ,

v zmysle ktorej bolo zriadené záložné právo okrem iného na zabezpečenie pohľadávky žalovaného na splatenie úveru zo zmluvy o úvere s jej príslušenstvom. Žalobcovia 1/ a 2/ porušili zmluvu o úvere tým, že nesplácali úver v zmysle podmienok dohodnutých v zmluve. Porušili tak podmienky splácania úveru a teda právny predchodca žalovaného vyzval žalobcov na uhradenie dlžnej sumy a to listami zo dňa 15.01.2015. Keďže žalobca 1/ aj naďalej porušoval podmienky zmluvy o úvere, žalovaný listom zo dňa 01.10.2015 vyhlásil úver za predčasne splatným. Ku dňu 29.09.2015 bol dlh žalobcov voči žalovanému vo výške 39.448,36 Eur. Žalobcovi 1/ bol poskytnutý úver vo výške 45.000,--Eur, boli realizované úhrady vo výške 10.192,83 Eur, teda zostatok istiny je 34.807,17 Eur. Pohľadávka žalovaného je vo výške 42.695,32 Eur, z toho nesplatená istina 34.807,15 Eur, úrok 4.319,46 Eur, úrok z omeškania 3.568,69 Eur. Ďalej uviedol, že z výpisu z účtu žalobcu vyplýva, že došlo zo strany žalovaného k poskytnutiu finančných prostriedkov v prospech žalobcu. Poukázal na to, že poistenie bolo dohodnuté v záujme žalobcu ako poisteného, pričom výška poplatku za zabezpečenie poistenia je cena za službu poskytovanú žalovaným v 1. rade, ktorá zahŕňa činnosti v nej uvedené. Takisto poukázal na to, že poplatky sú určito, zrozumiteľne, jasne, resp. transparentne upravené v texte úverovej zmluvy a to navyše v samostatnej časti článku pod č. V označeného nadpisom „Poplatky“. Odkázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18Co/311/2015 zo dňa 23.03.2017. Žalovaný mal za to, že zmluva je v celom rozsahu v súlade so zákonom a dobrými mravmi, pričom jej obsah je vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne. Poukázal na to, že výkon záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe je plne v súlade so zákonom ako aj so zmluvou. S ohľadom na výšku úveru poskytnutého žalobcovi na základe zmluvy, predmetné zabezpečenie pohľadávky žalovaného nie je neprimerané. Pokiaľ ide o samotný úrok z úveru, mal za to, že nejde o nekalú obchodnú praktiku ako ani o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Povinnosť platiť úrok okrem § 502 a § 503 Obchodného zákonníka vzniká aj na základe zmluvných dojednaní zmluvy o úvere. Nakoľko zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti nezanikla, veriteľov nárok voči dlžníkovi na zaplatenie zmluvného úroku tiež nezanikol, trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky. Dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi a ktoré dlžník veriteľovi nevrátil. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 4Cob/146/2013 zo dňa 24.01.2004, rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp.zn. 25Co/140/2013 zo dňa 16.10.2013 a sp.zn. 8Co/78/2017 zo dňa 07.09.2017 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 17Co/26/2017 zo dňa 21.03.2018. Na základe uvedeného žiadajú žalobu v plnom rozsahu zamietnuť

7. Okresný súd uviedol, že žalobcovia svojim podaním zo dňa 05.11.2019 navrhli vylúčenie časti predmetu konania na samostatné konanie a zároveň zobrali žalobu čiastočne späť v časti výroku I. a II. a žiadali, aby súd konanie v tejto časti zastavil a pokračoval len čo do výroku III. a IV. Zároveň zobrali žalobu späť aj voči žalovanému 2/ Aukčný dom s.r.o. Rovnako žiadali, aby nárok uplatnený žalobcami 3/ a 4/ voči žalovanému 1/ čo do výroku IV. bolo vylúčené na samostatné konanie.

8. Uznesením Okresného súdu Lučenec č.k. 6Csp/107/2018-408 zo dňa 17.12.2019 okresný súd konanie voči žalovanému 2/ zastavil, zároveň mu priznal plnú náhradu trov konania. Uznesením Okresného súdu Lučenec sp.zn. 6Csp/107/2018-429 zo dňa 10.3.2020 okresný súd konanie v časti výroku I. a II. zastavil. Okresný súd uznesením č.k. 6Csp/107/2018-439 zo dňa 08.06.2020 vylúčil konanie vo veci týkajúce sa žalobcov 3/ a 4/ na samostatné konanie.

9. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z dôvodu, že predmetom sporu je určovacia žaloba v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP, súd v prvom rade skúmal, či žalobcovia 1/ a 2/ majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Platí, že naliehavosť právneho záujmu je daná vtedy, ak je právny vzťah, resp. právo medzi stranami sporné alebo vyvolávajúce stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, než určovacím výrokom a existuje potreba odstránenia tejto neistoty, ohrozenia práva alebo právneho vzťahu. Uvedené súd skúma ex offa a posudzuje, či podaná žaloba je vhodným procesným nástrojom ochrany práva žalobcu a či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva. Okresný súd bol toho názoru, že naliehavý právny záujem vo veci je daný, keďže v prípade vyhovujúceho výroku rozsudku príslušný katastrálny odbor vykoná výmaz záložného práva k nehnuteľnostiam v podielovom spoluvlastníctve žalobcov 1/ a 2/.

10. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že námietka premlčania záložného práva, ktorá bola vznesená žalobcami 1/ a 2/ bola dôvodná, pričom účinne vznesená námietka bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva a okamihom jej vznesenia došlo k zániku nároku veriteľa na jej súdnu vymáhateľnosť.

11. Okresný súd pripomenul, že medzi stranami nebolo sporné, že došlo k uzavretiu úverovej zmluvy o OTP americkej hypotéke, na základe ktorej bol žalobcovi 1/ a nebohej spoludlžníčke poskytnutý úver vo výške 45.000,- Eur. Zároveň nebolo sporným ani to, že na nehnuteľnosť, ktorá je vo vlastníctve žalobcu 1/ a 2/ bolo v rovnaký deň zriadené záložné právo. Sporným bolo prípadné premlčanie záložného práva a to s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalobcov.

12. Okresný súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1MCdo/8/2008 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého je účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch, aby oprávnený subjekt pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil svoje právo v stanovenej premlčacej dobe, teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva. Okresný súd uviedol, že záložné právo má vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke akcesorickú povahu. Uvedené vyplýva zo vzájomnej previazanosti právneho vzťahu založeného zmluvou, z ktorej vznikla zabezpečená pohľadávka a záložnou zmluvou. Premlčaniu podlieha aj záložné právo, čo vyplýva z ustanovenia § 100 ods. 2 OZ, pričom toto právo sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote v zmysle ustanovenia § 101 OZ. Premlčacia doba v tomto prípade začína plynúť od momentu, kedy sa mohlo záložné právo vykonať po prvý raz. Pre začatie plynutia premlčacej doby záložného práva je rozhodujúci deň, kedy veriteľovi vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu, teda len čo sa pohľadávka žalobcu stane splatnou. Záložné právo sa však nepremlčí skôr, než zabezpečená pohľadávka. Ak je záložné právo premlčané, môže záložca vzniesť námietku premlčania a odvrátiť tým výkon záložného práva. Všeobecná trojročná premlčacia doba neplynie, ak záložný veriteľ pristúpi k výkonu záložného práva a v začatí konaní riadne pokračuje. Iba splnením oboch predpokladov dochádza k právnemu následku vo forme spočívania premlčacej doby. Uplatnenie námietky premlčania záložného práva je významné vo vzťahu k právu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pričom je zrejmé, že túto námietku môže uplatniť iba záložca a prvýkrát tak môže úspešne urobiť až v momente, kedy uplynula premlčacia doba aj zabezpečenej pohľadávky, nielen trojročná premlčacia doba pre premlčanie práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. V prípade, ak tieto premlčacie doby uplynuli a záložný veriteľ nezačal s predajom zálohu, pričom došlo zo strany záložcu k uplatneniu námietky premlčania, stráca záložný veriteľ možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pretože jeho záložné právo je premlčané.

13. Okresný súd uviedol, že je potrebné rozlišovať premlčanie práva žalovaného na zaplatenie peňažnej pohľadávky z úveru a premlčania práva žalovaného na výkon záložného práva zo záložnej zmluvy. Okresný súd teda najprv skúmal, či došlo k premlčaniu peňažnej pohľadávky, nakoľko samotným premlčaním pohľadávky môže dôjsť aj k premlčaniu samotného výkonu záložného práva. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp.zn. 5Csp/157/2018-89 zo dňa 14.10.2019, bolo ustálené premlčanie samotnej peňažnej pohľadávky týkajúcej sa tohto sporu, pričom uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/173/2019-137 zo dňa 26.02.2020. Zo záverov uvedených rozsudkov vyplýva, že pohľadávka žalobcu sa premlčala najneskôr dňa 27.09.2017, keďže práve so splátkou zo dňa 27.09.2014 sa žalobca 1/ dostal do omeškania. Keďže premlčanie peňažnej pohľadávky začalo plynúť dňa 27.09.2014, nasledujúcim dňom t.j. 28.09.2014 mohol žalovaný 1/ začať s výkonom záložného práva. Dňom 28.09.2014 preto začala plynúť trojročná premlčacia doba na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. V priebehu konania žalobcovia 1/ a 2/ poukázali na to, že prvýkrát žalovaný 1/ oznámil výkon záložného práva v roku 2016, avšak neuskutočnil žiadne kroky smerujúce k výkonu záložného práva, opätovne oznámil výkon záložného práva v roku 2018. Uvedené tvrdenia neboli zo strany žalovaného v konaní rozporované. Súd preto dospel k záveru, že s poukazom na ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka žalovanému nemohla spočívať premlčacia doba na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky, nakoľko zo strany žalovaného nebol uskutočňovaný žiaden úkon až do momentu, kedy došlo k následnému oznámeniu výkonu záložného práva dňa 11.09.2018. Keďže nedošlo k pretrhnutiu plynutia premlčacej doby, premlčacia doba začala plynúť 28.09.2014 a uplynula 28.09.2017, teda predtým, ako začal žalovaný reálne uskutočňovať úkony smerujúce k výkonu záložného práva.

14. Z uvedeného podľa okresného súdu vyplýva, že námietka premlčania záložného práva, ktorá bola vznesená žalobcami 1/ a 2/ bola dôvodná, pričom účinne vznesená námietka bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva a okamihom jej vznesenia došlo k zániku nároku veriteľa na jej súdnu vymáhateľnosť. Záložné právo po vznesení námietky premlčania zostáva iba v podobe naturálnej

obligácie a jeho ďalšia existencia nemá žiaden zmysel, pretože je nerealizovateľná. Záložca z dôvodu premlčania záložného práva sa tak mohol domáhať výmazu záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa. Ak sa záložca dovolal premlčania záložného práva, je nepochybné, že záložný veriteľ sa už nemôže domôcť speňaženia zálohu a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky a že záložné právo nemôže byť naďalej spôsobilým právnym prostriedkom pre uspokojenie zabezpečenej pohľadávky a teda ide o dôvod určenia jeho neexistencie vo veci samej. Opačný názor by popieral význam premlčania záložného práva. Okresný súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky v rozsudku sp. zn. 21Cdo/2185/2009 zo dňa 21.12.2010, Okresného súdu Pezinok v rozsudku sp.zn. 5C/257/2011 zo dňa 03.06.2013, Krajského súdu v Prešove v rozsudku sp.zn. 8Co/164/2013 zo dňa 24.02.2014, Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/127/2019 zo dňa 12.02.2020 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41Co/80/2019 zo dňa 20.02.2020. Záložné právo v podobe naturálnej obligácie je teda nevykonateľné z dôvodu premlčania a neslúži potrebám praktického života, preto súd určil, že žalovaný nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, keďže toto jej právo je nevykonateľné.

15. O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, pričom žalobcovia boli úspešní v plnom rozsahu, súd im preto priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

16. Voči rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie žalovaný z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Žalovaný k právnym záverom okresného súdu uviedol, že s nimi nesúhlasí. Uviedol, že s premlčaním záložného práva vznikajú nemalé problémy. V zmysle doktríny premlčania v súkromnom práve premlčané právo nezaniká, ale stáva sa z neho naturálna obligácia. Naturálnu obligáciu nemožno procesne uplatniť. Špecifikom záložného práva ale je absencia nutnosti uplatňovať si ho. Záložný veriteľ ako žalovaný mal legitímne očakávanie, že jeho právo pretrváva vo forme naturálnej obligácie a že je ho možné vykonať aj s odkazom na § 151j) OZ.

17. Žalovaný poukázal na doktrinálny výklad, podľa ktorého premlčanie záložného práva nie je pojmovo možné, pretože sa na ňom nemá čo premlčať. Podstatou a účelom záložného práva je totiž zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa pre prípad, že jeho pohľadávka nebude riadne a včas splnená. Premlčať sa môže len právo záložného veriteľa na výkon záložného práva, t.j. možnosť s úspechom realizovať uhradzovaciu funkciu záložného práva. Uvedený zámer možno ľahko demonštrovať na inštitúte zákonného záložného práva podľa § 15 Zákona o bytoch, ktoré sa z povahy veci nemôže premlčať, pretože sa vzťahuje stále na ten istý byt a nebytový priestor, pričom zabezpečené pohľadávky sú splatné každý mesiac. Žalovaný má za to, že je potrebné rozlišovať pojmy premlčanie nárokov zo záložného práva a premlčanie záložného práva.

18. Žalovaný v odvolaní zhrnul skutkový stav tak, ako ho prezentoval v konaní pred súdom prvej inštancie. Zdôraznil, že žalobcovia si nesplnili povinnosť vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, iným príslušenstvom a poplatkami najneskôr do 10 kalendárnych dní od doručenia oznámenia o vyhlásení úveru za splatný.

19. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

20. Žalobca 1/ sa k odvolaniu vyjadril, že nie je možné súhlasiť so záverom, že v prípade záložného práva prakticky nemôže dôjsť k jeho premlčaniu, keďže v zmysle ust. § 151j) ods. 2 OZ je možné výkonom záložného práva uspokojiť aj premlčanú pohľadávku. Žalobca uviedol, že záložné právo je z hľadiska ich charakteru vecným právom, ktoré spadá pod právnu úpravu obsiahnutú v 2. časti Občianskeho zákonníka. V zmysle cit. ust. § 100 ods. 2 platí, že premlčaniu podliehajú všetky vecné práva s výnimkou vlastníckeho práva. Teda ak zákon ako jedinú výnimku z premlčania uvádza vlastnícke práva argumentom a contrario, potom je potrebné dospieť k záveru, že záložného práva premlčaniu podliehajú. Tento záver potvrdzuje aj druhá veta citovaného ustanovenia, ktoré výslovne upravuje premlčanie záložných práv, a to tak, že k ich premlčaniu nemôže dôjsť skôr, ako k premlčaniu zabezpečovanej pohľadávky. Teda s ohľadom na uvedené je zjavné, že závery žalovaného odporujú platnej a účinnej právnej úprave.

21. Žalobca uviedol, že pre posúdenie toho, či v prejednávanom prípade došlo k premlčaniu záložného práva je potrebné skúmať, či došlo k márnemu uplynutiu premlčacej doby, či sa oprávnený subjekt

premlčania dovoľal, a či by k premlčaniu záložného práva nedošlo skôr ako k premlčaniu pohľadávky. Žalobca uviedol, že vzhľadom na to, že právna úprava osobitne neupravuje dĺžku premlčacej doby v prípade záložných práv je potrebné dospieť k záveru, že na prejednávany prípad je potrebné v zmysle ust. § 101 OZ aplikovať všeobecnú 3-ročnú premlčaciu dobu. Táto začína plynúť okamihom, kedy sa právo môže uplatniť po prvýkrát. Po prvýkrát si žalovaný mohol uplatniť svoje záložné právo v prvý deň omeškania dlžníka so splnením peňažného dlhu. Ako vyplýva aj z odôvodnenia napádaného rozhodnutia, prvým dňom omeškania, kedy si žalovaný mohol toto právo uplatniť, bol deň 28.09.2014. Žalovaný v roku 2016 oznámil začatie výkonu záložného práva, avšak po tomto oznámení nevykonal žiadne procesné úkony smerujúce k jeho výkonu. Následne až v roku 2018 opätovne oznámil výkon záložného práva, čo potvrdzuje to, že oznámenie o začatí výkonu záložného práva z roku 2016 nemalo žiadnu predchádzajúcu relevanciu. Žalobca zdôraznil, že tieto skutočnosti žalovaný v konaní ani nespochybnil. Ide pritom o podstatné skutočnosti potrebné pre posúdenie premlčania záložného práva, keďže oznámením o začatí výkonu záložného práva, ktoré sa považuje za uplatnenie práva, za štandardných okolností dochádza k spočívaniu premlčacej doby, t.j. premlčacia doba od tohto okamihu neplynie.

22. Žalobca poukázal na ust. § 112 OZ, podľa ktorého k spočívaniu premlčacej doby dochádza jedine vtedy, ak oprávnený subjekt si svoje právo uplatní a v začatom konaní riadne pokračuje. V prípade, ak v začatom konaní oprávnený subjekt riadne nepokračuje, nedochádza k spočívaniu premlčacej doby a práve k uvedenému došlo aj v prejednanom prípade. Žalovaný síce v roku 2016 oznámil začatie výkonu záložného práva, avšak v takto začatom konaní riadne nepokračoval, o čom svedčí to, že po tomto oznámení nevykonal žiadne procesné úkony smerujúce k výkonu záložného práva a až v roku 2018 opätovne oznámil začatie výkonu záložného práva. Keďže doposiaľ žalovaný tieto skutočnosti nepoprel, tieto je potrebné považovať za nesporné. Preto v zmysle ust. § 112 OZ je potrebné dospieť k záveru, že doručenie oznámenia o začatí výkonu záložného práva z roku 2016 nemalo žiadne právne účinky a teda že na jeho základe nedošlo k spočívaniu premlčacej doby. Ak premlčacia doba na uplatnenie záložného práva začala plynúť dňa 28.09.2014, k jej márnemu uplynutiu došlo uplynutím 3 rokov, teda 28.09.2017. V tejto súvislosti poukázal žalobca na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/131/2019.

23. Žalobca ďalej uviedol, že ak premlčacia doba na uplatnenie záložného práva mala uplynúť dňa 28.09.2017, potom je potrebné skúmať, či tento dátum nie je skorší ako dátum premlčania zabezpečovanej pohľadávky. Poukázal na závery obsiahnuté v právoplatnom rozhodnutí Okresného súdu Lučenec vydaného pod sp. zn. 5Csp/157/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/173/2019, v zmysle ktorých k premlčaniu zabezpečovanej pohľadávky došlo dňa 27.09.2017. Aj túto skutočnosť je podľa žalobcu potrebné považovať za nespornú, keďže bola predmetom posudzovania súdu v inom predchádzajúcom konaní, bola preukázaná a súdom ustálená. Preto ak k premlčaniu pohľadávky došlo dňa 27.09.2017 a k premlčaniu záložného práva došlo dňa 28.09.2017, takéto premlčanie je v súlade s ust. § 100 ods. 2, druhej vety OZ. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že v prejednanom prípade došlo k márnemu uplynutiu premlčacej doby na uplatnenie si záložného práva dňom 28.09.2017 a žalobca sa tohto premlčania v predmetnom konaní riadne dovoľal, na základe čoho tak konajúci súd správne ustálil, že v prejednanom prípade došlo k premlčaniu záložného práva.

24. Žalobca vo vyjadrení poukázal na princíp právnej istoty, ktorého sa domáhal vzhľadom na rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré uvádzal v priebehu konania. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil.

25. Žalovaný v odvolacej replike a žalobca v odvolacej duplike zotrvali na predchádzajúcich vyjadreniach.

26. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

27. Odvolací súd vychádzal v zmysle § 383 CSP zo skutkového stavu zisteného okresným súdom:

28. Medzi žalobcom 1/, jeho spoludlžníčkou zomrelou O. T. a právnym predchodcom žalovaného bola uzatvorená dňa 24.10.2010 zmluva o OTP americkej hypotéke, na základe ktorej bol žalobcovi 1/ poskytnutý bezúčelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou v sume 45.000,- Eur. Úver bol poskytnutý za pohyblivú úrokovú sadzbu stanovenú ako súčet základnej úrokovej sadzby pre spotrebné úvery a prirážky 0,85% p.a. Rovnaký deň bola zriadená aj zmluva o záložnom práve k nehnuteľnosti medzi žalobcom 1/ a 2/ a právnym predchodcom žalovaného, predmetom ktorej bolo zabezpečenie pohľadávky formou zálohu k nehnuteľnosti, zapísanou na LV č. XXX pre katastrálne územie R. C. a to rodinný dom so súpisným č. 79 postavený na parc.č.745 a hospodárska budova so súpisným číslom 79 postavená na parcele č.746/2, parc.č. 745 zastavané plochy a nádvoría o výmere 134 m2 zastavaná plocha a nádvorie parc.č. 746/1 o výmere 246 m2, parc.č.746/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 39 m2 a parc.č. 747 záhrada o výmere 184 m2, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu 1/ a 2/. Následne bol dňa 15.12.2010 uzavretý medzi žalobcami a právnym predchodcom žalovaného dodatok č.1 k zmluve, v zmysle ktorého došlo k úprave splátok a to tak, že pohľadávka mala byť zaplatená v 237. splátkach tak, že prvá splátka vo výške 307,67 Eur zaplatená do 27.01.2011, druhá až 236. splátka vo výške 307,67 Eur splatná vždy k 27. dňu v mesiaci a 237. splátka vo výške 305,67 Eur do 27.09.2030.

29. Z listu vlastníctva č.XXX pre katastrálne územie R. C. vyplýva, že v prospech právneho predchodcu žalovaného je zapísané záložné právo pod bodom C1 a C2, ktoré bolo zapísané ako V 1795/13 dňa 23.07.2013.

30. Podľa § 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

32. Podľa § 65 ods. 1 CSP právny nástupca podľa § 63 a 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu.

33. Podľa § 151a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

34. Podľa ustanovenia § 151b ods. 1 Občianskeho zákonníka, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutel'nú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona.

35. Podľa ustanovenia § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka, záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

36. Podľa ustanovenia § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

37. Podľa ustanovenia § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

38. Podľa ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

39. Podľa ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

40. Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

41. Z výpisu z Obchodného registra pre spoločnosť OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 2, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, t.j. žalovaného, odvolací súd zistil, že v priebehu odvolacieho konania bola dňa 01.10.2021 táto spoločnosť z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, odd. Sa, vl. č. 335/B vymazaná potom, ako došlo k jej zániku zlúčením s obchodnou spoločnosťou Československá obchodná banka a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, ako nástupníckou spoločnosťou.

42. Na základe uvedenej skutočnosti došlo k prechodu práv a povinností z pôvodného žalovaného OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 2, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916 na spoločnosť Československá obchodná banka a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, s ktorou je potrebné v zmysle § 64 CSP pokračovať v konaní ako s univerzálnym právnym nástupcom, o čom odvolací súd rozhodol v prvom výroku tohto rozhodnutia.

43. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré v zmysle ust. § 387 ods.2 CSP poukazuje a len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza ďalšie dôvody.

44. Žalovaný v odvolaní namietol rozhodnutie okresného súdu z dôvodu, že podľa jeho názoru je špecifikom záložného práva absencia nutnosti uplatniť si ho. S odkazom na doktrínálny výklad vyjadril presvedčenie, že premlčanie záložného práva nie je pojmovo možné, pretože sa na ňom nemá čo premlčať. Uviedol, že je potrebné rozlišovať pojmy premlčanie nárokov zo záložného práva a premlčanie záložného práva.

45. Žalovaný uvedenou námietkou abstrahoval od ustálenej judikatúry všeobecných súdov, ktorá už prešla aj testom ústavnosti prostredníctvom rozhodovania Ústavného súdu SR. Konkrétne v rozhodnutí II.ÚS 250/2011-30 zo dňa 08.12.2011 v odôvodnení svojho rozhodnutia Ústavný súd SR výslovne uviedol, že záložné právo je právom, ktoré nepochybne premlčaniu podlieha, pretože nejde o majetkové právo, ktoré by bolo z možnosti premlčania vylúčené. Ústavný súd tiež uviedol, že premlčaniu podlieha záložné právo v 3-ročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej lehote právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výťažku z predaja zo zálohu, má to za následok, ak sa záložca dovoľá premlčania tohto práva, že záložný veriteľ sa nemôže úspešne domôcť spežania zálohu (uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku z predaja zálohu). Záložné právo v takom prípade už nemôže byť naďalej spôsobilým predmetom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky.

46. Záver, že záložné právo nepožíva status nepremlčateľnosti je už súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, vrátane Najvyššieho súdu SR, čo vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/4/2019 zo dňa 26.02.2020, kedy Najvyšší súd v ods. 18 z odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posúdenia vznesenia námietky premlčania výkonu záložného práva, lebo záložné právo ako majetkové právo nepožíva status nepremlčateľnosti. Najvyšší súd v citovanom odôvodnení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/8/2008, z ktorého vyplýva, že vzniesť námietku premlčania možno aj v určovacom spore a poukázal tiež na vyššie citované rozhodnutie Ústavného súdu SR II.ÚS 250/2011-30.

47. Všeobecné súdy Slovenskej republiky pri otázke posúdenia premlčateľnosti záložného práva, rovnako ako pri otázke ďalšieho právneho osudu samotného záložného práva vychádzajú z rozhodnutia

Najvyššieho súdu ČR v rozsudku 21Cdo/285/2009, v ktorom sa Najvyšší súd ČR venoval následne aj otázke, aký je ďalší právny osud samotného záložného práva, kedy tento dospel k záveru, že ak sa záložný dlžník dovoľá premlčania záložného práva, nie je možné zamietnuť jeho žalobu o určenie, že tu (premlčané) záložné právo nie je iba s poukazom na to, že premlčanie nie je dôvodom zániku záložného práva a že premlčané záložné právo „ani po zamietajúcom právoplatnom rozhodnutí súdu nezaniká“ a je len „oslabené“ o tzv. nárok a jedná sa o tzv. „naturálne právo“. Ak sa záložný dlžník dovoľal (dôvodne) premlčania záložného práva, je totiž nepochybné, že záložný veriteľ sa už nemôže domôcť predaja alebo iného speňaženia zálohu a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu a že záložné právo nemôže naďalej (ani v budúcnosti) byť spôsobilým právnym prostriedkom pre uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Opačný názor vo svojich dôsledkoch popiera význam premlčania záložného práva a priznáva súdnu ochranu prejavujúci sa zamietnutím žaloby, ktorá smerovala proti výkonu premlčaného práva, aj keď - ako vyplýva z ust. § 100 ods. 1, veta tretia Občianskeho zákonníka - premlčané právo nie je možné priznať. I keď citované rozhodnutie bolo vydané Najvyšším súdom ČR, vychádza z Občianskeho zákonníka v znení, ktoré je dodnes platné a účinné na území Slovenskej republiky, preto citovaná právna úvaha môže predstavovať relevantnú inšpiráciu aj pre rozhodovanie súdov Slovenskej republiky.

48. Sám žalovaný v odvolaní citoval doktrínálny výklad, v ktorom autori pripustili, že právo záložného veriteľa na výkon záložného práva, t.j. možnosť s úspechom realizovať uhradzovaciu funkciu záložného práva, sa môže premlčať. Z pohľadu uplatnenia práva záložného veriteľa, ktorého cieľom je speňaženie zálohu a následné uspokojenie pohľadávky je záver, že výkon tohto práva podlieha premlčaniu, zásadný. Ak v dôsledku uplynutia času prišiel záložný veriteľ o možnosť s úspechom realizovať uhradzovaciu funkciu záložného práva, stratil tak de facto zabezpečenie svojej pohľadávky. Ďalšia existencia záložného práva viaznuceho na vec tak pre neho stratila význam, pretože zo zálohu sa už nebude môcť uspokojiť. Na základe uvedeného myšlienkového postupu tak je možné konštatovať, že jeho záložné právo už neexistuje, pretože ho nie je možné realizovať, na rozdiel od peňažnej obligácie, ktorá sa môže transformovať do podoby naturálnej obligácie v dôsledku premlčania. Žalovaný ako veriteľ má voči žalobcovi 1/ stále naturálnu obligáciu (premlčanú peňažnú pohľadávku z nezaplateného úveru), avšak zabezpečenie tejto premlčanej pohľadávky už stratil, v dôsledku neuplatnenia záložného práva v trojročnej premlčacej lehote.

49. Aj s poukazom na citované rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru, že okresný súd rozhodol správne, ak s prihliadnutím na ustálenú judikatúru všeobecných súdov dospel k záveru, že vznesená námietka premlčania záložného práva bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva a že okamihom jej vznesenia došlo k zániku nároku veriteľa na jej súdnu vymáhateľnosť. I keď žalovaný správne poukázal na skutočnosť, že v dôsledku premlčania právo nezaniká, ale stáva sa z neho naturálna obligácia, vzhľadom na charakter záložného práva ďalšia existencia premlčaného záložného práva nemá žiaden zmysel, pretože je nerealizovateľná.

50. Keďže žalobca v odvolaní inú odvolaciu námietku nevzniesol a teda nepoprel ostatné závery okresného súdu, odvolací súd viazaný ust. § 380 ods. 1 CSP rozhodnutie okresného súdu z iných dôvodov, než vo vzťahu k jeho záveru o premlčateľnosti záložného práva preskúmať nemohol. Vady, ktoré by sa týkali procesných podmienok, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), neboli v odvolacom konaní zistené.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

52. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ voči a žalovanému, keďže žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

53. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).